

Algemeen Jaarverslag 2025

Schoolkinderen van Semphe Primary School in Chitungulu, op weg naar een excursie in Luambe National Park, stappen in oktober 2025 uit bij de bouwlocatie van het Chitungulu Conservation Centre waar Stichting Chitungulu sinds 2024 twee klaslokalen bouwt. De kinderen stelden veel vragen, zoals: waarom wordt het centrum gebouwd, welke activiteiten zullen er zijn en voor wie, waarom is natuurbescherming belangrijk? Vragen die door de beide Conservation Educators uitgebreid werden beantwoord. Doel van het Conservation Centre is uit te groeien tot een kenniscentrum gericht op bescherming van biodiversiteit, inclusief bodembiodiversiteit als basis voor een duurzame en veilige voedselproductie. Doelgroepen zijn zowel schoolkinderen als (jong)volwassenen. In de weekenden en vakanties kunnen schoolkinderen op informeel-educatieve manier diverse “ranger-programma’s” volgen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van moderne leermethoden: vogel-identificatielessen met apps en verrekijkers, identificatie van sporen in het veld met veldgidsen en apps, het bekijken van natuurdocumentaires, en door middel van “quizzes and challenges” kunnen kinderen prijzen winnen. Ook kunnen de schoolkinderen extra lessen volgen op educatieve tablets en zijn er met leesboeken, National Geographics tijdschriften en spellen zoals schaken en dammen meer dan genoeg ontspanningsmogelijkheden. Naast deze activiteiten voor schoolkinderen wordt het Conservation Centre ook gebruikt voor de jaarlijkse 6-weekse Conservation Training voor recentelijk afgestudeerde middelbare scholieren die door middel van deze intensieve training kunnen meedingen naar een studiesponsorship. Biologische tuinders en boeren kunnen workshops bijwonen over klimaatadaptatie in de voedselproductie, bodembescherming en biologische groenteteelt. Eind 2025 werd de bouw van het eerste klaslokaal afgerond en werd een tweede klaslokaal gebouwd tot ringbalk-niveau. Voor 2026 staan op het programma: afronding van het tweede klaslokaal, bouw van toiletten en de inrichting van de klaslokalen en de bibliotheek.

Inhoud

1.	Stichting Chitungulu
2.	Activiteiten 2025: Zambia / Chitungulu
3.	Activiteiten 2025: Overige
4.	Fondsenwerving algemeen
5.	Vooruitblik 2026
6.	Jaarrekening 2025

1. Stichting Chitungulu

De Stichting is op 8 juni 2012 opgericht en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Brabant onder RSIN nummer 8517.31.569. De Stichting is door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

De Stichting ondersteunt projecten ter verbetering van de kwaliteit van het leven in en rond Chitungulu, een dorp van ruim 16.000 inwoners (rond de 2.450 huishoudens) gelegen in de Luangwa Valley van Oost-Zambia. De projecten richten zich met name op het gebied van onderwijs/kennisoverdracht, voedselzekerheid en kleinschalige economische activiteiten waarmee de bevolking zelfstandig een inkomen genereert. Gezien de bijzondere lokatie van Chitungulu (pal grenzend aan een natuurpark), wordt vanuit de stichting extra aandacht besteed aan natuur-/milieubescherming. De projecten bouwen voort op lokale initiatieven. Er wordt gestreefd naar integrale duurzaamheid: capaciteitsopbouw door kennisoverdracht, geen belasting van het milieu en financiële zelfredzaamheid.

Het bestuur

De samenstelling en de functieverdeling van het bestuur in het verslagjaar was als volgt:

Naam	Functie	Zittingsperiode
Drs. A.C. Brugman	voorzitter	verlengd tot 30 juni 2027
Drs. F.C. Haver Droeze	penningmeester	verlengd tot 30 juni 2027
Drs. E.J. Jansonius	secretaris	verlengd tot 30 juni 2027

De drie bestuursleden zetten zich belangeloos in voor de doelstellingen van de stichting.

Het bestuur is in het verslagjaar eenmaal bijeengekomen (25 juni) en heeft daarnaast op informele wijze regelmatig contact gehad.

2. Activiteiten 2025: Zambia/Chitungulu

In de volgende tabel volgt een overzicht van de activiteiten ondernomen in Chitungulu in de periode juli-augustus en de projecten waar de stichting gedurende het verslagjaar aan heeft gewerkt.

Onderwijs Vervolg-/vakopleidingen	Sponsoring van: 1. Chikowa Youth Development Centre (Mambwe) • één student tweejarige opleiding Landbouwkunde • één student eenjarige opleiding Food Production Beide studenten zijn afgestudeerd in december 2025
---	--

	2. Zgangani Kachinga (Lundazi) • één student eenjarige Kleermakersopleiding 3. Bedrock Zambia Nature (Safari) Guide Training • één student Vehicle Guide Training • één student Transfer Guide Training
Onderwijs Universitaire opleidingen	Sponsoring van: 1. Rockview University (Lusaka) • één student Diploma Clinical Medicine 2. Copperbelt University (Kitwe) • één student BSc Business and Project Management • twee studenten BSc Sustainable Natural Resources Management and Climate Change 3. Lusaka Apex Medical University (Lusaka) • twee studenten MBchB (Geneeskunde) Alle sponsorships zijn inclusief les- en examengeld, overige studiekosten, accommodatie, alle maaltijden en vervoerskosten.
Natuureducatie	1. Conservation Training (door stichting ontwikkeld) De jaarlijkse Conservation Training voor afgestudeerde middelbare scholieren is uitgesteld vanwege de bouw van het Conservation Centre. • Voorbereiding nieuwe student Natuurgids: les-materiaal en financiering rijbewijsopleiding (de nieuwe student begint met de gidsopleiding in oktober 2026) 2. Jeugdactiviteiten • aanschaf safari-auto voor educatieve excursies • voorbereidingsprogramma excursies voor schoolkinderen in Luambe NP, inclusief vogel-ID cursus met verrekijkertraining • aanschaf lesmateriaal: boeken, projectiescherm • excursies in Luambe NP voor ruim 100 schoolkinderen in de maanden augustus-oktober 3. Chitungulu Conservation Centre (educatiecentrum gericht op bescherming van biodiversiteit) • ontwikkeling van het logo van het Conservation Centre door By Jess Studio uit Cape Town met roots in Zambia. Het logo is ook aangebracht op de safari-auto. • in september werd de bouw van het eerste klaslokaal en de bibliotheek afgerond. In oktober werd begonnen met de bouw van een tweede klaslokaal met kantoorruimte tot ringbalk-niveau. Evenals in 2024 waren weer veel verschillende huishoudens betrokken bij de bouwwerkzaamheden, hetgeen een welkome bron van inkomsten was voor de lokale bevolking. 4. Boomaanplant Een van de lokale assistenten heeft 500 boompjes uit lokale zaden opgekweekt: 300 <i>Gliricidia sepium</i>, 50 <i>Moringa oleifera</i>, 50 <i>Faidherbia albida</i>, 90 <i>Agave sisalana</i> en 10 baboab. Zowel de <i>Gliricidia</i> als de

	Faidherbia zijn aan de tuinders verstrekt vanwege de bodemverrijkende, stikstofbindende eigenschappen van beide boomsoorten. De Moringa zaailingen worden ieder jaar onder lokale huishoudens verspreid vanwege de nutriënten in alle delen van de boom. De sisalplanten maken deel uit van een tuindersinitiatief om een natuurlijke barrière tegen olifanten te creëren.
Economische activiteiten/ voedselzekerheid Biologische tuinbouw	• samenwerking met de Franse organisatie <i>Kokopelli semences</i> die een selectie zaadvaste groentezaden doneerde aan de biologische tuinders in Chitungulu • aanleg van een wateropslagtank voor een van de meest productieve biologische groentetuinen • aanvullende selectie groentezaden (waaronder introductie stembroccoli), zonnebloemzaden, citroenboompjes en kool-/tomaat zaailingen voor 7 tuinders
Voedselzekerheid	Verstrekking van mungbonen (zaaigoed) voor regenseizoen 2025/2026 als voedselbron ter overbrugging van de maanden voorafgaande aan de nieuwe maisoogst.
Gezondheids-gerelateerd	1. Aanleg twee waterputten voor veilig drinkwater voor circa tien huishoudens per waterput 2. Ondersteuning twee albino zusjes met zon-beschermingsmiddelen

Het verslag van de activiteiten in Chitungulu is gepubliceerd als Nieuwsbrief 2025 op de website van de stichting. Door het jaar heen werd regelmatig gepubliceerd op het Instagram account van de stichting: @conservation.chitungulu

3. Activiteiten in 2025: Overige

De fondsen die in 2025 werden ontvangen van een trouwe kern van sponsors zijn grotendeels ingezet voor financiering van de opleidingen van de elf studenten in 2025 en voor de bouw van het Conservation Centre waarmee in 2024 is begonnen.

Op 9 juni waren twee vertegenwoordigers van de stichting als vrijwilliger betrokken bij de jaarlijkse fietsdag van sponsor Trap-In uit Uden/Volkel.

Later in juni werd in Chitungulu een projector ontvangen van twee sponsors uit Duitsland voor het vertonen van natuurdocumentaires aan schoolklassen.

In de tweede helft van 2025 werden fondsen geworven ter continuering van de sponsorships voor de elf studenten.

Eind 2025 ontving de stichting een derde donatie van de Zambiaanse natuurbeschermingsorganisatie Elephant Charge voor de afronding van de bouw van het tweede klaslokaal van het Conservation Centre.

In het verslagjaar werden geen presentaties gegeven.

4. Fondsenwerving algemeen

In het verslagjaar werden fondsen geworven onder particuliere sponsors afkomstig uit Nederland, Duitsland, België en Zambia. Daarnaast doneerden drie Nederlandse organisaties gericht op duurzame ontwikkeling in Afrika, en één Zambiaanse ngo op het gebied van natuureducatie.

5. Vooruitblik 2026

Vervolgopleidingen (vakopleidingen en universitair): Voortzetting sponsoring studenten in 2026: automonteur (2xV), kleermakersopleiding (1xV), natuurgidsopleiding (2xM). Universitaire opleidingen: diploma Clinical Medicine (1xM, studeert af medio 2026), BSc Geneeskunde (1xM, 1xV), BSc Bedrijfs- en projectmanagement (1xM), BSc Sustainable Natural Resources Management and Climate Change (1xV, 1xM), Diploma in Food and Nutrition (2xV). Bij voldoende fondsen verwacht de stichting in het najaar van 2026 nog twee jongeren te selecteren voor vakopleidingen.

Het project **bijenhouderij**: vanwege de kosten voor de bouw van het Conservation Centre wordt dit project in 2026 minimaal ondersteund. De imkers worden wel gevolgd en waar mogelijk geholpen met drachtplanten ter ondersteuning van de bijenvolken in het winterseizoen. Zodra het Conservation Centre is voltooid, wordt het Bijenhouderijproject hervat.

Het **biologische tuinbouwproject** wordt ook in 2026 verder uitgebreid met nieuwe tuinders verspreid over Chitungulu. De voornaamste input blijft: waterputten en draagbare pompen op zonne-energie voor de irrigatie, en de verstrekking van biologische, zaadvaste groentezaden. Door de verstrekking van zaadvaste zaden kunnen gewassen zich beter aanpassen aan lokale omstandigheden. Daarnaast wordt bespaard op de aanschaf van dure, hybride F1 zaden.

Het aantal groente- en fruitboomsoorten wordt verder uitgebreid ter versterking van de biodiversiteit in en rondom de groentetuinen. Het experiment met de lokale productie van vermicompost wordt verder ondersteund en, afhankelijk van beschikbare fondsen, opgeschaald zodat meerdere tuinders de bodem op natuurlijke manier kunnen verrijken.

De gemeenschap wordt voortdurend aangemoedigd om meer droogtebestendige peulvruchten in het droge winterseizoen aan te planten, ter versterking van de voedselzekerheid. In het regenseizoen zijn mungbonen een geschikte keuze.

Drie biologische tuinders houden een logboek bij van het aantal 'elephant raids' in hun tuinen gedurende het groentetuinenseizoen mei-oktober. De laatste jaren is het aantal plunderingen door olifanten toegenomen.

In 2026 vindt een evaluatie van de groentetuinen plaats, waarbij in kaart wordt gebracht in hoeverre de tuinen bijdragen aan het bereiken van de volgende Sustainable Development Goals: No Hunger, No Poverty, Good Health. De monitoring van de groentetuinen dient ook om ervaringen en gegevens te delen met overige (onderzoeks)projecten op het gebied van duurzame en climate-smart tuinbouw in de Global South.

De bouw van het **Conservation Centre** wordt in 2026 vervolgd met het afronden van de bouw van het tweede klaslokaal en kantoor, waarna wordt gestart met de bouw van vier toiletten. Fondsen worden geworven voor de inrichting van beide klaslokalen en de bibliotheek. Doelstelling is dat het

centrum uitgroeit tot een regional kenniscentrum op het gebied van duurzame ontwikkeling, klimaatadaptatie en bescherming van de biodiversiteit in het algemeen en van de bodem in het bijzonder.

Bij voldoende fondsen wordt het populaire project **Solar Lights** hervat. Met de gesubsidieerde verkoop van (lees)lampjes op zonne-energie heeft de gemeenschap toegang tot kwalitatief goede, milieuvriendelijke en betaalbare leeslampjes met USB aansluiting voor het opladen van mobieltjes.

De **Crafts Shop** wordt ondersteund met verfbenodigdheden voor de populaire Wooden Birds.

Bij de uitvoering van veel van bovengenoemde projecten werkt de stichting weer nauw samen met Chikowa Youth Development Centre (Mambwe), Zgangani Kachinga (Lundazi), Luambe Camp, Elephant Charge Zambia (Lusaka), Chunyu Tree Nursery (Mfuwe), Makolekole Drilling (Mfuwe) and EMD Eastern Drilling (Chipata/Lundazi).

Hieronder volgt een overzicht van de voor 2026 geplande projecten:

1. Onderwijs

- sponsoring van vervolgopleidingen voor jongeren: voortzetting

2. Voedselzekerheid & kleinschalige economische activiteiten

- biologische tuinbouw/peulvruchtentuin: uitbreiding en evaluatie
- bijenproject: ondersteuning met drachtplanten
- crafts shop: ondersteuning met materialen voor Wooden Birds
- Four Sisters combinatieteelt: promotie met zonnebloemen en/of bonen

3. Natuureducatie

- boomaanplantproject: voortzetting
- conservation training: voortzetting
- natuurgidsopleidingen: voortzetting
- educatieve excursies in Luambe National Park: voortzetting

4. Overige projecten

- Solar Lights (verkoop oplaadbare lampen met zonnepaneeltje/USB-aansluiting): voortzetting

6. Jaarrekening

De Jaarrekening over 2025 is separaat aan dit verslag toegevoegd.

Opmerking bij de Jaarrekening:

De onkosten die werden gemaakt ten behoeve van het draaiende houden van de stichting werden door de bestuursleden persoonlijk betaald. Zie ook de toelichting en de grafiek bij het financieel jaarverslag.

Einde Algemeen Jaarverslag 2025